

Václav Upír Krejčí

ŠTASTNÉ
HORROVÉ MLÁDÍ

ŠŤASTNÉ HOROROVÉ MLÁDÍ

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

© Václav Upír Krejčí, 2018

Cover © Dobrovský s.r.o., 2018

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2018

ISBN 978-80-7642-345-9 (pdf)

ŠŤASTNÉ HOROROVÉ MLÁDÍ

Václav Upír Krejčí

1953

JEŠTĚ JSEM SE NENARODIL A UŽ SE DĚLY VĚCI

Ale vlastně ono to začalo mnohem dříve, než vůbec táta s mámou začali přemýšlet, že si mě udělají. Vyprávěl mi otec Václav Krejčí:

„Zamiloval jsem se do krásné dívky... Otýlie Killingerové, bydlela ve Slabcích u Rakovníka. Jezdil jsem tam za ní. A chodili jsme do zámeckého parku. Byli jsme šťastní, bylo to romantické, sedávali jsme dlouhé hodiny a dny na břehu rybníka. Poslouchali jsme žáby, ona poslouchala mě. Její táta ale byl proti naší lásce, mě neměl rád od první chvíle až do konce života.“ Maminku měla hodnou, milou, starostlivou. Jednou chtěl Otylku překvapit a přijel za ní neohlášen. Doma ji nenašel.

„Není tu! Copak ji hlídám, co je mi do ní?“ odsekl Killinger.

„Myslím, že šla do zámku.“ Poradila maminka. „A tak jsem procházel místa, kam jsme chodili. Těšil jsem se na ni, vymýšlel jsem, jak ji překvapím. A najednou jsem ji uviděl, nebyla vůbec šťastná, seděla moc blízko nad

rybníkem. V ruce držela kámen omotaný provazem, druhý konec měla kolem krku.

„Co to děláš?“ V poslední chvíli jsem ji zachytil a stáhl zpět na břeh... „Proč mě zachraňuješ, chci s tím skončit...“

„S čím, Otylko?“ Svěřila se mi, že je moc nemocná.

„Já krvácím, strašně moc krvácím, tam dole! Tak bude lepší, když ten život ukončím!“

Představ si, že kdybych přišel o málo vteřin později, tak si vzala život. Vendo, a oni to byly jen měsíčky. Kvůli něčemu, co má každá žena. Rodiče jí nic neřekli. Tenkrát se dětem nic neříkalo. Nakonec byla ráda, že měsíčky nejsou smrtelná nemoc. A pak jsme zjistili, že tě čekáme.“

1955

NAROZENÍ

Narodil jsem se do doby dávno minulé. V rakovnické nemocnici, bylo to v pátek třináctého v půl čtvrté ráno, jako u blbejch, v normalizační době roku padesát pět. Když mne omyli a přinesli matce, tak namísto, aby se radovala, vykřikla:

„Ten není můj, ten je tyyyyyyiii cikánky, co rodila vedle. Přineste mi to druhé dítě, tohle dejte jí.“ A ukázala na Romku. Matka tak vyváděla, že děti museli vyměnit. A je zajímavé, že Romka neprotestovala, prý jí to bylo jedno. A já jsem toho údajného cikánka pak potkával a vždy si říkal, hele nejsem to já, třeba se tam u nich má líp. Dodnes nemám jistotu, zda matka měla pravdu...

Zároveň jsem se narodil i do doby pokusné, která, myslím, trvá až dodnes, pořád na nás někdo něco zkouší. Tenkrát moudří vědci vymysleli, že dítě do jednoho roku musí ležet kvůli páteři a zdravému vývoji. Tenkrát se nemluvilo na dítě v bříšku, jako je tomu teď. Tenkrát

se na dítě nemluvílo ani do jednoho roku. A dělalo se na ně „tuťu ňuňu“. Později mi táta vyprávěl:

„To jednou přišla na návštěvu kamarádka tvé maminky, ta tu byla vlastně pečená vařená, a zas klábosily. A ta kamarádka si všimla, že na ně koukáš, zarazila se a šeptala:

„... hele, Otylko, podívej, ten tvůj kluk na nás kouká, jako by nám rozuměl.“ A matka na to: „Ale prosím tě, dyť je to ještě blbej kojeneček.“ Když jsi se snažil sedat, matka ti tu hlavičku pořád tlačila zpět, abys ležel. Jak vědci chtěli.“

„Tati, a hele, řekni mi, ty kouříš, matka kouří, ségra kouří, proč mně to tak strašně nechutná, a navíc ten kouř nesnáším? A v noci se mi často zdá, že se dusím, modrám. A probudím se zpocený a dejchavičný.“

„Tak se zeptej matky, když tě nosila v bříšku, tak hulila jak fabrika. Byl jsi tam jako v kouřové komoře. Ona tě tam vlastně dusila.“

1959

PRVNÍ KAMARÁD MÉHO ŽIVOTA

Kamarádil jsem s Vaškem Soukupem od tří let, bydlel v našem domě. Výhodou to mělo, že jsme se nemuseli scházet někde venku, ale rovnou na dvoře. Stačilo zaklepat na okno a už jsme si hráli. Měli jsme mnoho společného, až na rodiče... Vaškovi rodiče chtěli, aby byl minimálně ing. A ze mě otec chtěl soustružníka, nástupce v TOSu, kam táta chodil do práce. Říkával:

„Moc se na Vaška Soukupa neupínej, to není kamarád pro tebe. Jeho rodiče nejsou rádi, že s tebou kamarádí, ty ho strháváš ke kravinám. Oni mají nos nahoru a nás berou za póvl.“ Nerozuměl jsem tomu do chvíle, kdy nás nástupem do čtvrté třídy rozdělili. Dali ho do výběrové třídy, jim říkali, že oni budou jednou doktoři, inženýři. A mě dali do třídy dělnického kádru a nám říkali, že jsme to my, kteří budeme budovat socialismus. Jednou jsme si s Vaškem u nich doma hráli na prvomájový průvod a v průvodu jsme byli za všechny, i jásající, parodovali jsme starce, blbce, ženy z lidu, milice, tupý palice.

A taky jsme byli dechová kapela, která k průvodům vždy patřila. Vašek byl bubeník, dirigent a já dechové nástroje. Nic jiného jsme neměli než hračky, bubínek, činely a já plechovou trumpetku. Nacvičovali jsme pochod tak, aby nám vycházel rytmus do kroku. Rodičům se to moc nelíbilo, už tenkrát jsem cítil, že nechtějí, aby Vašík dělal takový blbosti. Chtěli, aby si četl a vzdělával se. Ten den naše hra skončila tak, že jsem si tu trumpetku vrazil do pusy. Málem jsem si vyrazil zuby. A cítil jsem v puse něco sladkého, sáhl si tam a celou ruku měl od krve. A aby si toho nikdo nevšiml, raději jsem utekl...

Později jsme se na ulici i poprali, když jsem chtěl, abychom šli zvonit na zvonky.

„Já nemůžu, naši chtěj, abych se učil!“ Musel domů, to já nemusel, ne že bych nechtěl být chytřejší, ale moji rodiče až tak nevyžadovali, abych byl úředníkem... Co jsem ocenil, že Vašek Soukup byl jediný, který mi psal dva roky na vojnu nejdelsí dopisy, byly to čtyřstránkové A4, plné zajímavých informací, moudrých úvah a hlavně psychické podpory, abych tu vojnu přežil. Psali jsme i společné povídky – například o tom, jak se nepřežírat a přitom mít pořád plné břicho.

Naše přátelství pokračuje dodnes. Když jsem točil Třináctou komnatu, rád tam jako kamarád promluvil. A přinesl mi ty dopisy z vojny, jako dárek.

BABIČKA RAKOVNICKÁ

Bez ní bych mládí asi nepřežil

S babičkou Zdenkou Krejčovou jsem zažil jen vše krásné. Bydlela s námi v jednom domě. Na každé setkání s ní jsem se těšil jako malej kluk, to jsem vlastně byl.

„Dnes budeš celé odpoledne i večer u babičky,“ oznámila mně matka.

„Hurá, to bude skvělé odpoledne a ještě večer černá hodinka!“

„No, jen se nepotento, koukej tam být hodnej!“ Často mě babička hlídala, když si šli rodiče někam užívat či táta byl na noční a šla si užívat matka.

Černé hodinky

Velmi zábavné a na zážitky silné bylo babiččino vyprávění potmě, říkali jsme tomu černé hodinky. Dodnes si myslím, že to je něco, co je lepší než každodenní čumění na přiblblé novely televizních seriálů, kdy předáte do rukou nějaké hloupé Esmeraldě váš krásný drahocenný

život a ta ho žije za vás. Myslím, že je to ještě horší než braní drog. Děkuji ti, babičko, že jsem zažil to tvoje poutavé vyprávění. Těšil jsem se, až si lehnu do postýlky, až se zhasne a začneš vyprávět. A do toho světla projíždějících aut vždy prosvítala velký fikus, co stál u okna a tvořil hrůzostrašné obrazce. Každý večer jsem hltal a dýchal atmosféru vyprávěného, to bylo! Těch zkušeností, toho moudra a rad, dozvídal jsem se o životě mnohé. A dokonce mi babička ráda odpovídala na jakoukoli otázku.

„A babi, jak vznikají děti?“

„A babi, já budu mít taky ženu?“

„A budu se s ní taky líbat? To je hnusný! Tebe já rád líbám, ale nějakou cizí? A babi, proč si ho kluci honí, můžu taky?“

„Vendo,“ říkala s nostalgií, možná i smutkem.

„... já měla krásné manželství, ale než jsem dědu poznala, já byla nádherná ženská. Těch nabídek, co jsem denně dostávala. Ale dělala jsem drahoty, já pitomá, myslela jsem si, že to mám snad zlatý. A teď, kdybych chtěla, tak se na mě každé vykašle...“

BABIČKA BYLA SVÉRÁZ

Často jsme se procházeli po náměstí. Vždycky si mě vodila za ručičku. Někdy jen tak, jindy pro léky do lékárny. Ale vždy měla hlášky.

„Pojď, Vendo, ať babky záviděj, s jakým pěkným klukem to chodím.“ A ty starý kulhavý baby se opravdu chytaly.

„Podívej, už se sbíhají jak slepice na zrní! Drbny jedovatý, uhrančivý. Poslouchej, co budou říkat!“

„Jéééé, to je roztomiloučký klouček, Zdeňko. Jakpak se jmenuješ?“

„Jmenuji se Václav Krejčí z Tyršovy ulice 214, hned vedle Jednoty a hudebky.“

„No, ty si šikovný, a čí jsi?“

„Maminky a tatínka! A hlavně tady babičky.“

„To je syn Otylky a mého Venci.“

„Celá Otylka...“

„Ne, je po tátovi!“ naznačovala, po kom chce, abych byl.

„Vendó, už máš nějakou holku?“ A to byla voda na vtipný babiččin mlýn. Odpověděla:

„To víte, že jó. Čelem se mu to nevypotí! Pojď, nebo ti vezmou mládí.“

A když jsem byl starší a začal milovat ženy, tedy dlouho jen platonicky, jako porodní bába znala skoro všechny ty krásné ženy:

„Babi, vidíš támhletu s tím kočárkem, tak ta se mi líbí!“

„Ta se ti líbí? No, není ošklivá, ale při porodu tak řvala, že ještě teď jsem z toho hluchá. A když jsem jí řekla: ‚Maminko, zatlačte, už vidím hlavičku,‘ tak se posrala.“

„Babi, nekaž mi ty holky, nebo se mi začnou líbit starý babky.“

„No, horší by bylo, kdybys začal mít rád kluky.“

„Jak kluky?“

„No nic...“ A pak mojí babičce, Zdeňce Krejčové, nemoc nohou nedovolila tři roky vyjít z bytu. Doma se už jen šourala. Ale laskavost, lásku a humor nikdy neztratila.

1966

ZÁKLAD PRÝ JE UČIT SE

Tenkrát mě dusilo asi všechno, aniž bych si to nějak víc uvědomoval. To zjišťuji až teď. Inu, vzpomínky jsou všelijaké, minimálně dvojí, ty lepší a ty horší... A ty horší, ve škole, na ulici, v kině, všude na mě pokřikovali:

„Krejčí, má kule bejčí...!“ Dnes se tomu směju, ale tenkrát jsem plakal.

Táta byl skvělý. Než jsem šel do první třídy, chtěl, abych uměl číst. Každou sobotu brzo ráno jsme šli spolu na náměstí, nakoupili jsme a sedli si na lavičku.

„Tak zkus přečíst to, co je támhle na tom transparentu.“ A já jsem četl:

„Se Zověským srazem na věšné kasy... časy.“

„Se Sovětským svazem na věčné časy. No výborně, i když je to nesmysl.“

„Co jsi říkal?“

„Že dobrý, a támhle!“

„Ml... é... kárna.“

„No je to podobné, musíš se víc soustředit než ostatní děti. Ale teď ti odpustím, seš dyslektik, ty to nevidíš, je to Lékárna.“

„Aha... a co je lékárna?“ A táta vysvětloval a odpovídal na ty dětské věčné všetečné otázky:

„A co je to? A proč?“

Pomocná – zvláštní škola

A nástup do první třídy byl poznamenán strašlivou předehrou. Když zjistili, že jsem dys... všechno, chtěli, abych šel do pomocné školy, tenkrát se to bralo jako demence, debilita... dnes je to zaplat' pánbůh nemoc. A můj skvělý táta to vyběhal, doslova vykřičel, a všechny přesvědčil. A tak jsem dostal výjimku s podmínkou.

Že budu chodit na normální školu, to vyžadovalo přípravu.

„Tak, protože jsi nepozorný, pořád nesoustředěný a myslíš jenom na kraviny, tak tě musíme na tu školu připravit.“

„Proč?“

„Proto!“ Nechápal jsem.

„A tati, budou tam na mě hodný?“

„Určitě, synu školou povinný!“

„Co to je povinný?“

„Každý den tam budeš chodit, každé celé dopoledne tam budeš nehybně sedět. A dávat pozor! Je ti to jasný?“

„To nemůžu vydržet, být v klidu a nehýbat se celé dopoledne. To se nesmím ani podrbat?“

„Ježíš, s ním budou ještě problémy!“ Sice mě napadala ještě spousta otázek, ale ty jsem raději nevyšloval. Proč už si nemůžu celé dopoledne hrát třeba u babičky, ta by mi to dovolila.

„A prosím tě, dívej se na mě, když s tebou mluvím!“

„No... dívám...“

„A musíš se snažit, musíš se hlásit a dbát na to, abys měl nejlépe samé jedničky!“ Proč pořád všichni chtějí, abych byl nejlepší a měl jen samé jedničky? A ptal se mě někdo, jestli to chci já? Vždyť už umím přečíst všechny cedule na náměstí, potřebuji víc?

Škola pravá, ruka levá

Nastoupil jsem na Starou poštu do první třídy. A prakticky hned to začalo:

„Krejčí? Proč nedržíš pero v pravé ruce? Neříkej, že jsi levák? Tak to nepřípadá v úvahu, to osnovy nedovolují!“ Být tenkrát levák bylo něco, jako by měl někdo nakažlivou nemoc. A životní tragédie začala.

„Krejčí, přendej to pero do pravé ruky! Říkám ti to naposledy!!!“ A tak jsem si ho přendal, ale pak za chvíli, když se učitelka nedívala, ho dal zpět do levé, bylo to tak přirozené.

„Tak už toho mám tak akorát dost.“ Učitelka odběhla ze třídy pryč. Pamatuji si, jak strašně po chodbě dupala, bouchla s dveřmi u svého kabinetu. A když se vracela, tak to dupání zesilovalo. Báł jsem se, že dostanu zase vejřez. Když vešla zpět do třídy, nesla provaz...

„Říkala jsem ti, že nemáš psát pravou, já se nenechám vyhodit kvůli retardovanému blbci! Ještě by řekli, že jsem neschopná, tak ti tu levou ruku přivážu takhle k židli!“ Bolelo to, děti se mi smály, ale raději jsem mlčel. Doma jsem si stěžoval, aby to táta zase vykřičel.

„Ty blbečku, máš podmínku! Budeš hodnej a vydržíš to!“

„Ale já ji mám přivázanou celé dopoledne...“ A to trvalo s přestávkami skoro tři roky. Plakal jsem.

„Už zas bezdůvodně pláčeš? Co je ti?“ ptali se mě doma, ale já se nepřiznal. Stejně by mě nepolitovali. I v noci jsem plakal, do školy jsem nechtěl chodit.

A tak se mi vytvořil vnitřní tichý vzdor a myslel jsem si, že učitelky potrestám tím, že se nebudu učit. Jenže jsem se potrestal sám. Pravda, dnes to vidím na svých dětech, že právě první tři roky jsou pro vzdělání to nejdůležitější. Pak už se to v dalších ročnících jen v podstatě opakuje. Dle amerického průzkumu přeucených z levé na pravou prý osmdesát procent jsou sebevrazi a těch dvacet umělci. Snad jsem tím umělcem.

ÚKLID BYL NADEVŠE

O úklidu u nás doma se dočtete snad ze všech životních situací, úklid se bude opakovat často, ale stejně jako to bude otravovat vás, tak to otravovalo mě. Matka měla nemoc, která se jmenovala – úklid. Někteří říkali:

„Otylka miluje čistotu.“ To nebyla láska ani zamilovanost, ona byla úklidem posedlá. Přehnaně čistotná. Blázen do čistoty. Pořád uklízela, to byla velká úchylka, která obtěžovala, a nedalo se s ní žít. Úklid, věčný úklid a nic jiného než úklid a zase jen úklid. Již uklizené musela ještě uklidit... A když skončila na jednom konci, přešla na druhý a tam zas začínala. A pořád měla pocit, že u nás doma je nepřetržitě neuklizeno, tak to raději ještě přetřela... A když měl přijít někdo na návštěvu... udělala generální úklid, tedy dvojnásob vyšůrovala.

„Otylko, my ty talíře vlastně nepotřebujeme, tady by se mohlo jít z podlahy...,“ říkával otec. A z toho pramenily všechny problémy, úklid nám řídil život. Kvůli úklidu se nejezdilo na výlety, nechodilo ani do kina...

Na mateřské

Matka zrovna byla na druhé povinné mateřské dovolené s mladší ségrou Alenkou, ale pořád byla s něčím nespokojená a stěžovala si:

„Venco, ty si chodíš furt do práce a tam si odpočíváš a děláš srandičky. A já musím ponocovat s malou! A jsem nevyspalá... A jestli chceš, abych na tebe byla milá, tak se taky o ni starej...“ A táta po noční dvanáctihodinovce přišel domů a s Alenkou si hrál a máma spala... Pak už Alenka byla dlouho bez mlíčka a začala brečet, což maminku probudilo:

„No, to ti děkuju, ani vyspat mě nenecháte a teď z toho budu akorát nevrlá. Tak se pak nediv.“

„Ale, Otylko, spala jsi čtyři hodiny!“

„No vidíš a pořád je to málo, jsem dlouhodobě díky těm parchantům nevyspalá...“

„Začala plakat, že má hlad.“

„Já s těma parchantama pořád nebudu! Jsem tu jak ve vězení! Já chci už mezi lidi! Nebo se z toho zblázním!“ Táta svolil, a tak si máma našla jen něco malého, aby mohla mezi lidi. Bylo to na poloviční úvazek, úklid vedle našeho domu v ředitelství Jednoty, v kancelářích. Ale mezi lidmi to nebylo. Ty lidi tam byli přes den a ona tam chodila po pracovní době. Byl tam sem tam nějaký řidič, který přijel z rozvážky po prodejnách Jednoty, zaparkoval na dvoře nákladák a šel se do kancelářské budovy vysprchovat, tam kam chodila máma pro vodu a také uklízet. Vyhledávala je a často si s nimi povídala. A já měl nějaký vyvinutý šestý žárlivý smysl, když si máma povídala s jiným chlapem, než jsem byl já nebo táta.

Půda je dětský koutek

„Nevytahuj žádný ty blbý hračky!“

„Mami, my si chceme hrát!“

„Já jsem teď uklidila, od rána se tu plahočím a vy to jedním šmahem zničíte a já můžu zas a pořád po vás uklízet. Už toho mám dost, já nic jiného nedělám.“

„Mami, prosím, my to uklidíme...“

„Ne, jděte si hrát třeba na půdu!“ Tak abychom si mohli hrát, tak jsme šli. Máma nás pustila na půdu. Ale ségře Alence se to moc nelíbilo:

„Ale mami, tady je strašná zima!“

„Když si chceš hrát, tak musíš tomu něco obětovat!“ zavřela dveře a zamkla za námi...

„Mami, já se bojím!“ A já rychle:

„Neboj, já tě ochráním a dnes ti prodám samé skvělé hračky!“ Alenka se ještě vrátila k zamčeným dveřím a klíčovou dírkou volala:

„A mamí, kdy nám odemkneš?“

„Zabouchejte! Až vás to v tý špíně přestane bavit! A já pro vás přijdu. Jenom se moc neušpiňte!“ Půda nebyla nijak zateplená, jen eternitové tašky pokrývaly střechu, vikýře dva plechové polorozbité, polootevřené. V zimě byla velká zima, stejná jako venku. V létě zas velké vedro, ještě větší než venku, slunce střechu rozpálilo a uvnitř vznikl skleníkový efekt, s nepohyblivým horkým vzduchem. Ale na naši hru to nemělo nikdy negativní vliv. Mělo to jiné výhody, vše stále postavené, jak jsme si dohráli předešlého dne, skříňky, stolečky, prodejna. V prodejně jsem prodával a ségra nakupovala. Hned vedle prodejny stála nemocnice. Kde zase Alenka ošetřovala mě a pak i já ji. To byl pravý dětský ráj – nepořádek, který jsme nemuseli uklízet. To byl opačný extrém našeho sterilního

domova. Ale tam to matku nezajímalo. Tam návštěvy nechodily.

„Vendo, mně už je zima, já chci jít domů do tepla!“ prosila Alenka.

„Ale vždyť jsme tu chvilku, prodám ti kožich!“ A vytáhl jsem ze skříně starý špinavý kabát.

„Podívejte, madam, ten vám bude slušet.“

„A kolik stojí?“

„To je pozornost našeho podniku!“

„Ten smrdí, a fuj, tady něco leze!“ Pravda, několik molů žralo límec, hned ho ze sebe shodila. A běžela ke dveřím. Tak to se nepovedlo.

„Já jdu zavolat na mámu!“ Ta když se rozhodla, věděl jsem, že už ji žádnou hrou nevrátím. A tak jsem sešel po dřevěných vrzajících špinavých schodech ke dveřím půdy a tam spolu s Alenkou klepal a tupal. Bouchali jsme a volali.

„Mami, už jsme si vyhráli, mamiiiiii, máááámi, maminkoooo.“ Někdy dlouho, jindy ještě déle jsme čekali, než nás vysvobodila. Pak zarachotil klíč, otevřely se dveře a my chtěli jít.

„Stůj! Nejdřív vezmu Alenku, očistím, omyju a pak přijdu pro tebe.“ Alenku chytla s odporem:

„Jak se takhle můžete za krátkou chvíli zaprasit, fuj, špindírové!“ Přenesla ji rovnou do připravené vaničky a lila na ni vodu, někdy víc studenou, jindy víc vařící, měl jsem pocit, že schválně.

„Au, mamí, studený!“

„Mamí, teď je to zas moc horký. To pálí!“

„Když si chcete hrát v tý špině a nevadilo vám to, tak teď trp, musíte něco vydržet! Jo, každá sranda něco stojí. Něco za něco.“ A drhla nás a kartáčovala bolestivě, abychom si to možná příště rozmysleli.

BEZ SNĚNÍ NENÍ ŽIVOT

Snil jsem, že z Rakovníka odejdu do velkého světa, kde mě budou mít rádi, a stanu se slavným hercem, klaunem či komikem. K těmto snům mně napomáhaly filmy. Nejvíc mne ovlivnil film Zpívání v dešti, později i film Pomáda, nebyly to ale jen tyhle filmy, bylo jich mnohem víc, ale tyhle dominují. To snění mi zůstalo dodnes. Už tenkrát ta touha hrát divadlo byla tak velká, že jsem si vymyslel pouliční divadlo. Nejdříve jsem hrál doma ve výklenku na špinavé prádlo. Pozval jsem otce a matku, byli mými prvními diváky, těm se to ale moc nelíbilo, usoudili, že žádných kvalit jsem nepobral, a namísto aby mi upřímně tleskali a podporovali, odvezli mě na psychiatrii a nechali vyšetřit. Lékař naštěstí nediodagnostikoval „blázen“. Ale rodiče stejně tu mou zálibu raději zakázali. Zákaz je přece jednodušší forma výchovy.

Hrál jsem i přes zákaz

Tak jsem byl nucen hrát načerno. Vše se odehrávalo v blízkosti našeho domu v ulici Šalamonka, dnes Trávnícká... Vlastně už jen parkoviště. Ulička to byla zvláštní už tím, že byla za hrází Rakovnického potoka, pod jeho úrovní a také častokrát při povodních vyplavena a ještě slepá. V té uličce byly malé přízemní domky s jednou místností a malou kuchyňkou. Za domečkem prťavý pozemek se zahrádkou a domácím zvířectvem. V těch domečcích bydleli jen staří lidé. A tam jsem za nimi jezdil a dělal jim dobrou náladu. Měli mě rádi. Vždy jsem přijel s vozičkem čtyřkoláčkem, přetřeným na červenou, a se žlutými štaflíčkami. Vždy z dálky jsem troubil na veselou natřenou trumpetku a s červeným nosem svolával své jediné věrné diváky.

„Hola, hola... divadlo volá... přijíždí barevná kola... bude legrace, zanechte všeho, hlavně práce...!“ Byly to ty nejkrásnější okamžiky mého dětského života. Zajímavé je, že jim se to také líbilo a možná že to, co říkali, byla pravda, říkali, že jsou vděční.

„Venoušku, vždycky když přijedeš, jako by se nám rozsvítilo světélko štěstí a hned se nám čeká na smrt radostněji. Ahahaha.“ A smáli se. Když bylo hezky, hrál jsem na dvorku mezi slepicemi, králíky i prasátkem, kteří volně pobíhali po dvorku. A já je bral i do hry. Pamatuji se, jak všude poletovalo malé chmýří, a já měl strach, abych ho nevdechl. A šlapal jsem přitom ve slepičincích a bobcích od králíků. A jednou jsem i uklouzl a sedl si do toho všeho. Stařečkové se smáli.

„Jsi tak šikovný, rodiče z tebe musí mít velkou radost. Takového vnoučka bychom si přáli.“ Jednou se ale na mě slétly malé agresivní liliputky a klovaly, klovaly... A oni na mě volali: „Neutíkej, nedělej rychlé pohyby,

to v nich vyvolává agresivitu. Neboj!“ A já poskakoval, bolestí skákal a vydával zvláštní zvuky, točil se, jak to štípalo, odháněl je, ale marně. A ti starousedlíci se smáli, protože to prý vypadalo jako nazkoušený tanec se slepicemi. Taky jsem hrál, že mi to nevadí. A smáli se.

„To je legrační, to vypadá jako šavlový tanec Vlasty Buriana.“

Kam s výplatou

O tom tanci se vyprávělo ještě dlouho, a když vyprávěli, zase se smáli a já si připadal konečně jak velký komik. Za ta vystoupení jsem dostával honorář – stažené králíky, slepice, vajíčka, jablka, jahody, švestky ze zahrádky. Nastal ale problém, kam s tím, aby rodiče nevěděli. To bych se prozradil, že porušuji zákaz. Potají jsem to nosil domů a dával do spíže a lednice. Což se mi stalo nakonec osudným. Nejdříve to bylo dobrý, způsobovalo to jen hádky mezi otcem a matkou.

„Táto, jdi nakoupit, než zavřou!“ volala matka v pátek na tátu při vaření na sobotu a neděli.

„A co mám koupit?“

„Tak se podívej do lednice a spíže, a co chybí, to kup, seš jak dnešní!“ lamentovala matka nad otcovou neschopností. Otec se díval a nevěřil.

„Ale, Otylko, trochu tomu nevěřím, ale tady je všechno?!“ nejistě oznamoval.

„Prosím tě, co vím, tak je lednice úplně vyžraná, kde by se to tam vzalo?“ Téměř přesvědčena odstrčila otce. A koukala stejně.

„No jo, tak seš blbej a už jsi nakoupil a ani si to nepamatuješ!“ Táta raději mlčel, to tak chlapi dělávají proto, aby byl v rodině klid... To se s různými obměnami každý pátek opakovalo. Jednou to ani táta neprozradil

a podruhé řekl, že už nakoupit byl, a nějak se tím moc netrápil. Ale schylovalo se k maléru. Za pár týdnů se to provalilo...

JEŽIŽIDLE

Prozradila to silná, nesympatická, špatně chodící ježibaba. A smrděla. Jednou jsem se jí ptal:

„A proč, velekouzelná paní, nenosíte berle?“ A ona odpověděla:

„Doktoři mi je předepsali.“

„No a kde je máte?“ zajímalo mě.

„Jen jednou jsem je měla, od té doby leží pod postelí.“

„Proč? Od které doby?“

„Dala jsem si je tak, jak se dávají do podpaží, chci vykročit a tou samou nohou jsem zaškobrtla a už jsem ležela. Ještěže tenkrát to bylo na ulici, že mi lidé pomohli zas na nohy, na mé mrzácké nemohoucí nohy. Kdyby se mi to stalo doma, musela bych žít asi vleže.“ A protože jsem tušil, že odchází, chtěl jsem ji zadržet:

„Dneska jsem vám přinesl červenou barvu, ukradl jsem ji tátovi, ale nebojte, nebude z toho průšvih, on si ji zase ukradne v práci.“

„A na co tu barvu potřebujeme?“

„Na tu vaši berložidli.“

„Myslíš? Nelíbí se ti, mně je to jedno, lidi si myslí, že jsem bláznivá ženská. Já to nikomu nepřeju. Tak aby bylo veseleji, tak ji nabarvíme?“

Vytušil jsem, že se jí to moc nelíbí:

„Nebo přinesu jinou barvu, černou?“

„No, to by židle vypadala jako rakev, že by mě i s ní pochovali? Ahahaha.“ A její židle, to byl vynález.

„A proč tady na tom opěradle máte ty hadry?“

„Obalila jsem si opěradlo, aby tak netlačilo do rukou, když jsem o ni opřena třeba tři hodiny. Cesta se židlí na nákup jenom do Nádražní ulice mi trvá celé dopoledne.“ A ukázal jsem tam, kam si normální lidé sedají:

„A tady na tom sedátku, proč to je?“

„Do každého rohu jsem natloukla velké hřebíky a drátem jsem vypletla tu zahrádku.“

„Zahrádku? Vždyť díky té zahrádce si ani nemůžete sednout.“

„Ale můžu. Navíc ta zahrádka má důležitou funkci. Když si nakoupím, tak si to do zahrádky dám a ono mi to nepadne, ono se to neskutálí.“

„A proč by se to skutálelo?“

„No podívej, když se rozejdu, tak tu židli takhle před sebou posouvám. Takhle.“ A ukázala mi tu zajímavou chůzi, ten proces toho monstra. Židle se kolíbala z jedné nohy na druhou. Koukal jsem na to.

„Tak tohle jsem ještě nikdy neviděl. A co na to říkali doktoři? To vám povolili?“

„Nemají co povolovat. Ale dělali si srandu, jestli si to prý nechci nechat patentovat, že by to pacienti mohli dostávat místo berlí a že bych jim na to dělala řidičáky. Hahahaha.“

„Paní velekouzelná, vy se dnes dívat nebudete?“

„Ty máš zase pro nás představení? Tak dobře, myslela jsem, že půjdu nakoupit, ale vrátím se. O ty tvoje legrácky nemůžu přijít, člověk při nich zapomene na ty své bolesti a strasti. Už se těším.“

A já začal své naivní představení. Po něm jsem dostal oškubanou slepici, staženého králíka a pár vajec. A šel domů. Ale všiml jsem si, že máma kouká z okna. Tak jsem se schoval za roh a počkal, nechtěl jsem, aby mě viděla. Někoho vyhlížela. Když zalezla, proběhl jsem domů. Bylo to ale zbytečné, stejně mě viděla.

„Viděla jsem tě! A zase s tím vozejkem!“ A vtom šla ta velelíbezná bába se židlí a už z dálky volala:

„Paní Krejčová, paní, ten váš kluk je vám kluk jak buk, ten váš klouček, bouček...“

„Ježíš, to mi ještě scházelo! Co chce ta ježižidle?“ trouсила matka...

„Zlobí, máme s ním jen trápení. Pořád někde trajdá a nevíme pomalu ani kde. Teď přišel domů celej ušmudlanej, a ksicht nabarvenej.“

„To šel od nás, dělal nám hraní, to byla legrace, máme ho celá Šalamonka rádi, díváme se a pak mu za to dááme... proviant.“

„Cože?“ A to už jsem se děsil, jak tohle dopadne.

„Dneska dostal slepici, králíka a pár vajec, dal vám to?“

„Tak odtud to všechno pramení, a já jsem si myslela, že ten můj pitomec vždycky něco nakoupí, ani si to nepamatuje.“

„No, a jste spokojená, jak to všechno ten váš klouček Venoušek zastane? Pochvalte ho za nás!“ Ale místo pochvaly zákaz přitvrdili, nesměl jsem ani ven.

KLAP, KLAP... OKAP

Náš elektrický zvonek na baráku byl tak vysoko, že na něj nikdo nedosáhl, a navíc když pršelo, strašně probíjel. A protože ho babička ve vedlejší místnosti neslyšela, tak si vymyslela svůj vlastní zvonek. Okap. Bydlela v prvním patře a kamarádky, když za ní přišly, klepaly na okap, který vedl vedle jejího okna. Podle toho, jak klepaly, už babi poznala, kdo to je.

„... Á, to je Vomáčková. Klepe tak nedočkavě.“ Otevřela okno:

„Ahoj, Zdenko, jak se máš?“

„... Ahoj, Jarko, jak se máš?“ Otočila se na mne:

„Podej mi, Vendo, výtah!“ To byl košík s navázaným prostěradlem. A babi volala:

„Jarko, máš?“ Zdola se ozvalo:

„Mám...“ Babička začala spouštět košík...

„A jak se máš, Jaruško?“

„To víš, holka, už to není ono.“ Když doputoval dolů:

„Máš tam klíč od domu, odemkni si.“

„Ne, nepůjdu.“ A jen do něho dala vajíčka...

„Jsou domácí, čerstvá, vod naší slípky, ale taky už dlouho nevydrží.“

„Copak? Tak pěkně snášela.“

„No jo, už je stará, jako my.“ A babi utrousila:

„No, taky už nesnášíme... se pomalu ani my, hahaha!“

„Co jsi říkala?“

„Že jsme taky slepice.“ A dole se paní rozesmála:

„Ahahaha... no jo, ale už bez kohoutů, hahaha.“

„A proč nepůjdeš dál?“

„Zdenko, nepůjdu, musím ještě k řezníkovi, nechceš tam něco?“ A babička vytahovala košík...

„Ani ne, udělám dnes dětem míchaný vajíčka. Bezmasé čtvrtky dodržujeme. Tak ahoj zítra.“

„Zdenko, zítra peču koláče, přinesu ti a půjdu dál.“